

Obrazové přílohy k disertační práci

Název práce: **Dlouhá cesta za důstojným postavením – Příspěvek aplikované etiky
k výzkumu holokaustu Romů osmdesát let od událostí**

Autorka: Mgr. et Mgr. Lada Viková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Zdeněk Pinc

Obsah uspořádání příloh

Přílohy k případové studii rodin Jakuba Ištvanu (Bořitov) a Jana Ištvanu (Svitávka).....	4
Přílohy k případové studii rodiny Adolfa Ištvanu (Vosoudov)	22
Přílohy k případové studii rodiny Josefa Ištvanu (Radějov).....	31

Seznam příloh

Obr. č. 1: Mapa č. 1 – Schéma umístění rodin Ištvanů, 1784.....	4
Obr. č. 2: Doklad o žádosti Jakuba Ištvanu o ubytování v obci Bořitov z r. 1923	4
Obr. č. 3: Listina o předání dominikální půdy od panského Dvora v Okrouhlé Eliášovi Ištvanovi	5
Obr. č. 4: Druhá strana čtyřstránkové listiny z r. 1806.....	6
Obr. č. 5: Čtvrtá strana dokumentu z r. 1806 o majetku Eliáše Ištvanu v Okrouhlé.	6
Obr. č. 6: Okrouhlá v r. 1875: Seznam cikánů do obce Okrouhlé příslušících (A)	7
Obr. č. 7: Nejstarší fotografie Aloise roz. Růžičkové, asi 1912	10
Obr. č. 8: Matriční zápis o svatbě Jakuba Ištvanu a Aloisie Růžičkové	10
Obr. č. 9: Dopis z Bořitova do Svitávky, 1924.....	11
Obr. č. 10: Doložitelné pobyty rodiny Jakuba Ištvanu duben až prosinec 1927.....	12
Obr. č. 11: Mapa doložitelných pobytů Jana Ištvanu květen až prosinec 1927	12
Obr. č. 12: Služební lístek zasílaný mezi ČS Černá Hora a ČS Lysice, listopad 1938.	13
Obr. č. 13: Manželé Aloisie a Jakub Ištvanovi žijící v Bořitově mezi lety 1923–1943.....	14
Obr. č. 14: Dcera Anna zvaná Danka, asi 1940	14
Obr. č. 15: Dcera Aloisie (Lolinka), 40. léta.....	14
Obr. č. 16: Syn František (*1928), asi 1939–43	14
Obr. č. 17: Dopis Protektorátní kriminální policie zaslaný na ČS Černá Hora, říjen 1942	15
Obr. č. 18: Aloisie Ištvanová se se svou dcerou hlásila dne 23. 4. 1945 v Praze	16

Obr. č. 19: Rodný list Jana Ištvan, nar. 1884 ve Svitávce	17
Obr. č. 20: Mapa s označením údajného místa narození Jana Ištvan.	17
Obr. č. 21: Výměr Okresního úřadu v Boskovicích z r. 1933 (A)	18
Obr. č. 22: Vojtěch Ištvan * 1891 Olomouc.....	19
Obr. č. 23: Marie Ištvanová * 1900 Mladošovice	19
Obr. č. 24: Záznam v Památníku ČS Černá Hora vztahující se k 2. březnu 1943	20
Obr. č. 25: Podpis Františka Ištvan (*1928-1944) na evidenční kartě z Buchenwaldu.....	21
Obr. č. 26: Karolína (v rodině zvaná Lenka) se svou druhou dcerou (MB), 1945	22
Obr. č. 27: Svatba Jaroslava Ištvan a Marie roz. Růžičkové, 1950	22
Obr. č. 28: Jan Ištvan (13. 9. 1886 – srpen 1917)	23
Obr. č. 29: Josef Malík (30. 7. 1893 – 14. 11. 1914)	23
Obr. č. 30: Legionářská karta A. Ištvan	23
Obr. č. 31: Slavnostní slib legionáře Adolfa Ištvan, 1918	24
Obr. č. 32: Žádost o proplacení pojistky, 1923	25
Obr. č. 33: Žádost o proplacení pojistky, 1936	26
Obr. č. 34: Odpověď na žádost A. Ištvan, 1936	27
Obr. č. 35: Romská osada Vosoudov asi v r. 1941.....	27
Obr. č. 36: Obyvatelé romské osady ve Vosoudově – „výroba papučí“	28
Obr. č. 37: Romská svatba ve Vosoudově, nedatováno	28
Obr. č. 38: Obyvatelé romské kolonie ve Vosoudově, 1940	29
Obr. č. 39: Deportace romské osady, 1943, Vosoudov	29
Obr. č. 40: Vincenc Malík/ Ištvan/ Svoboda (1909–1943).....	30
Obr. č. 41: Vosoudov – pomník za 2. svět. války zavražděným Romům	30
Obr. č. 42: Jan Ištvan (1886–1917), padlý za 1. svět. války	31
Obr. č. 43: Jan Ištvan během bojů, červen 1916	31
Obr. č. 44: Heslo Cikáni zpracované kronikářem obce Radějov	32
Obr. č. 45: Domky obývané romskými rodinami, Tvarožná Lhota 1928	33
Obr. č. 46: Záznam o odsunu rodiny Ištvanů z Radějova zpracovaný kronikářem obce.	33
Obr. č. 47: Vězeňská karta z KT Buchenwald – Jan Ištvan * 1919 v Radějově.....	34
Obr. č. 48: Budova školy v Radějově	35
Obr. č. 49: Pamětní deska umístěná ve vestibulu radějovské školy.....	35
Obr. č. 50: Jiří Ištvan (1902–1943), asi 1942	36

Obr. č. 51: Lenka Ištvanová, „nejlepší zpěvačka Radějova“	36
Obr. č. 52: Parta dělníků v Radějově, přelom 30. a 40. let.....	36
Obr. č. 53: Kandidátní listina pro volby do obecního zastupitelstva, Radějov, 1934	37
Obr. č. 54: Foto ze svatby asi 1942.....	38
Obr. č. 55: Rodina Jury Ištvana, asi 1938.....	38
Obr. č. 56 : Lenka Ištvanová, v té době nejlepší zpěvačka Radějova, s kamarádkami	39
Obr. č. 57: Karta vězně v Buchenwaldu s odpisem Jana Ištvana (*1919)	39
Obr. č. 58: Pracovní kolektiv z „oplatkárny u Grošů“ (firma Aloise Groše)	40
Obr. č. 59: V balírně oplatků firmy Algro.....	40
Obr. č. 60: Pavel Ištvan, 50. léta	41
Obr. č. 61: Marie Ištvanová, dcera Martina Ištvana (vpravo) s kamarádkou.....	41
Obr. č. 62: Výřezy dokumentů zpochybňujících vzpomínky a odpověď z Arolsensu.....	42

Veškeré fotografie i dokumenty v této příloze jsou otištěny s laskavým souhlasem jejich majitelů, jmenovitě soukromých osob, kterými jsou:

Rodinný archiv NB a MB

Rodinný archiv VR a PR

Sbírka fotografií Kláry Brožovičové

Jan Halíček

Jiří Pajer

a institucí, jimiž jsou:

Moravský zemský archiv v Brně

Muzeum romské kultury v Brně

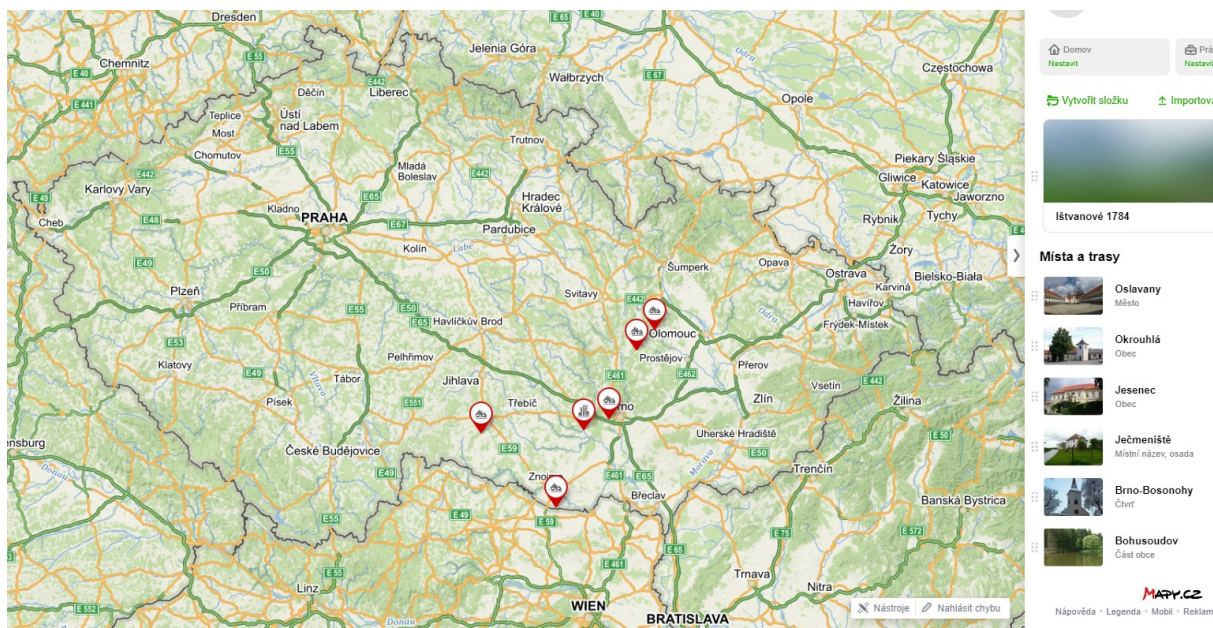
Národní archiv České republiky v Praze

Státní okresní archiv v Blansku

Státní okresní Archiv v Hodoníně

Vojenský historický archiv v Praze

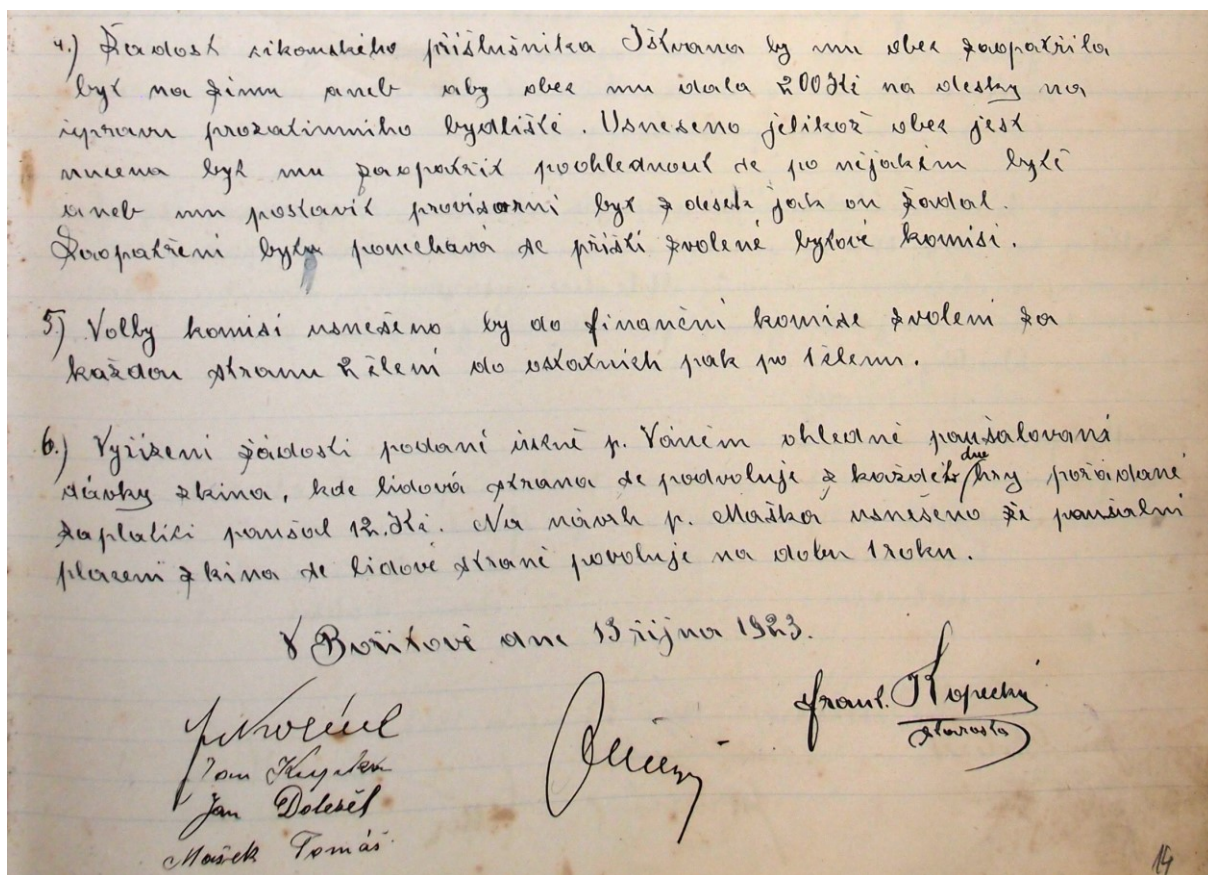
Kromě toho jsou využity snímky vytvořené na serveru mapy.cz a dále digitalizované archivní materiály z <https://auschwitz.org> a <https://collections.arolsen-archives.org>

Obr. č. 1: Mapa č. 1 – Schéma umístění rodin Ištvanů, 1784

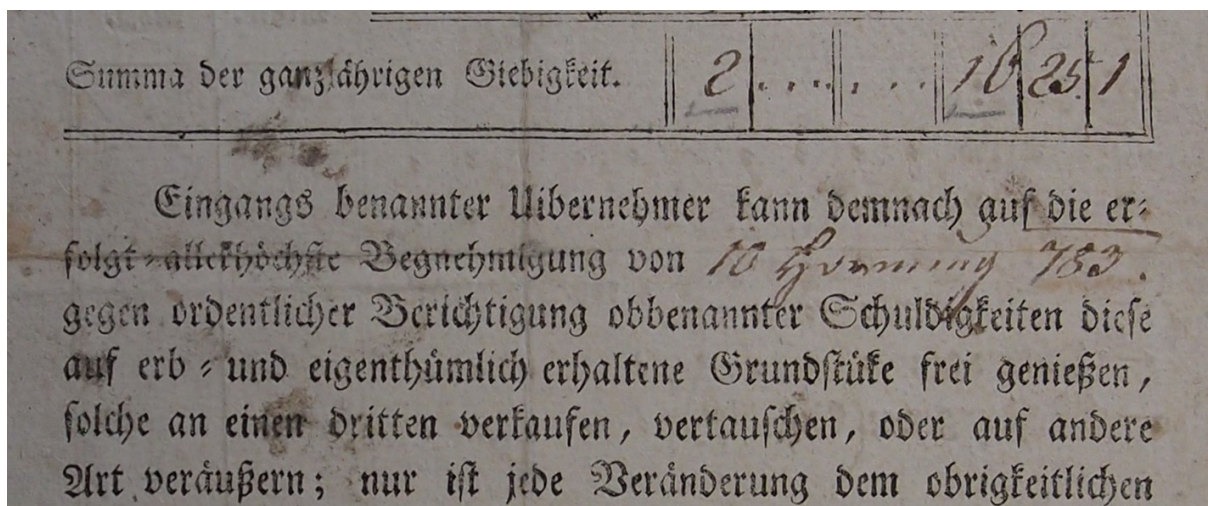
|Zdroj: <https://mapy.cz/zakladni?moje-mapy&cat=mista-trasy&x=15.0864806&y=49.9644057&z=8>

Přílohy k případové studii rodin Jakuba Ištvana (Bořitov) a Jana Ištvana (Svitávka)

Obr. č. 2: Doklad o žádosti Jakuba Ištvana o ubytování v obci Bořitov z r. 1923

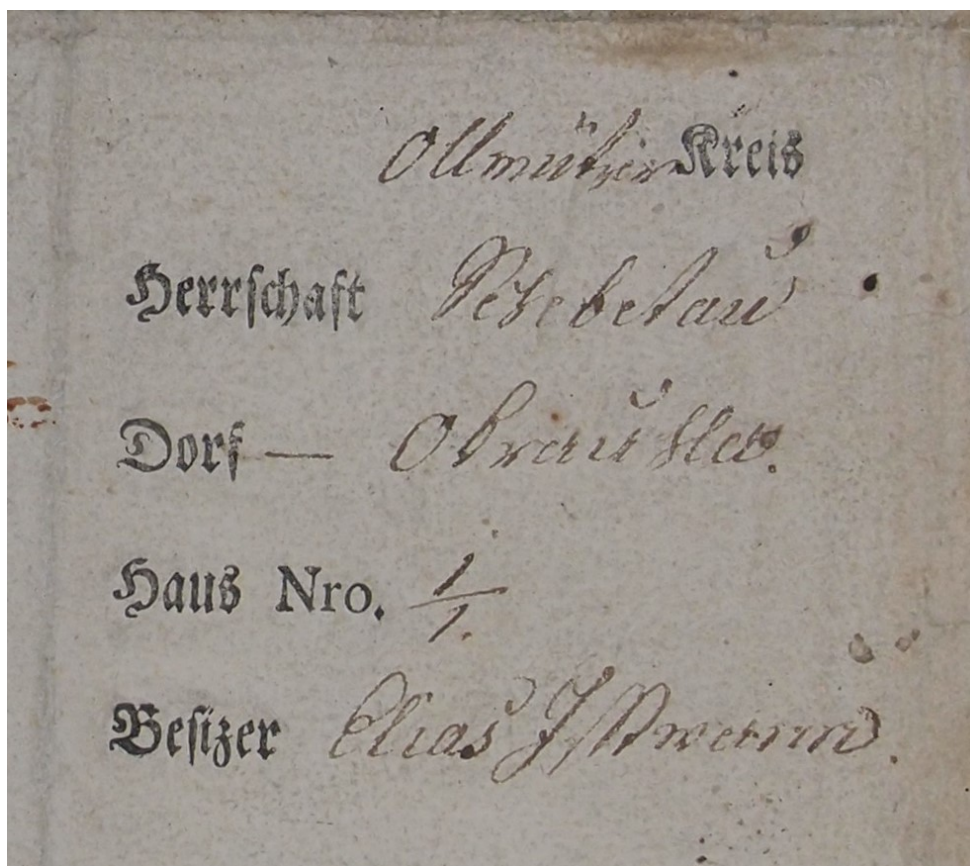
|Zdroj: SOkA Blansko, B 12 - AO Bořitov, i.č. 12, kniha, Kniha obecních protokolů, fol. 14

Obr. č. 4: Druhá strana čtyřstránkové listiny z r. 1806

Na druhé straně je uvedena výměru pozemků, jež k domu patří, a především datum, kdy Eliáš Ištvan tuto nemovitost obdržel: 10. dne měsíce „Hornung“, tedy února 1783

| Zdroj: SOKA Blansko, AO Okrouhlá, i. č. 48, K9

Obr. č. 5: Čtvrtá strana dokumentu z r. 1806 o majetku Eliáše Ištvana v Okrouhlé.

Na 4. straně dokumentu je vyplněn formulář, o jaký dům se jedná a komu byl určen. Jméno Eliáše Ištvana je zapsáno viditelně česko-německy jako „Eliáš Istwan“

| Zdroj: SOKA Blansko, AO Okrouhlá, i. č. 48, K9)

Seznam cikánů do obce Okrouhlé
příslušících a sice:

Pohlaví a věk	Jméno a příjmení	Stáří	Místo, kde se narodil.	Příjmení
I. rodina.				
	1. Valentin Jstvan	68. R.	V Arnoštově u Javieka.	
	2. Kateřina Malik	55. R.	V Indicích.	tato pochází z Javieka
Těchto vychovanci:				
	3. Karolína Jstvan	17. R.	V Popkovicích u Brna	
	4. Rosalía Jstvan	14. R.	V Indicích.	
	5. Jakob Jstvan	12. R.	V Šepánově u Třebnice	
II. rodina.				
	1. Antonín Jstvan	58. R.	V Indicích.	
	2. Anna Jstvan	45. R.		
Těti:				
	3. Josef Jstvan	33. R.	V Šepánově	
	4. Ballina Jstvan	23. R.	V Rokitově	
	5. František Jstvan	16. R.	V Branově u Letovic	
	6. Antonie Jstvan	15. R.	V Chrástěchovicích	
III. rodina.				
	1. Josef Jstvan	56. R.	V Bystřicích u Votky	
	2. Barbora Jstvan	50. R.	V Čásově u Velké Mězířky	
Těti:				
	3. Josefa Jstvan	23. R.	V Fráňovicích	
	4. Jan Jstvan	20. R.	V Benešově	
	5. Tomáš Jstvan	14. R.	V Velkých Mězířkách u Třebnice.	

Obr. č. 6: Okrouhlá v r. 1875: Seznam cikánů do obce Okrouhlé příslušících (A)

| Zdroj: MZA Brno, B14, fascikl 7906, fol. 224–225.

Přechýlené příjmení rodinné	Jméno a příjmení	Věk stáří	Místo, kde se narodil.	Přeznamenání.
<u>IV. rodina.</u>				
	1. Jan Fštvan	32. k.	V Husabrně.	
	2. Marie Fštvan	30. k.	V Proclavě u Třelavy.	
	Děti:			
	3. Theresia Fštvan	13. k.		
	4. Eleonora Fštvan	7. k.		
	5. Josef Fštvan	2. k.	V Pěřicích u Třemšátek	
	6. Tomáš Fštvan	1. k.	V Kostkovicích u Prosejova	
<u>V. rodina.</u>				
	1. Jakub Fštvan	51. k.	V Annovicích u Pernberka	
	Děti:			
	2. Barbora Fštvan	24. k.	V Starém u Týna	
	3. Barbora Fštvan	2. k.	Na nosé ulici v Plomanci	
	4. Ferdinand Fštvan	17. k.		
<u>VI. rodina.</u>				
	1. Theresia Fštvan	57. k.	V Vodňanech.	
	Děti:			
	2. Jan Fštvan	22. k.	V Klazejovicích u Hartova.	
	3. Křtěn Fštvan	18. k.	V Štoli u Kostkovic	
	4. Ferdinand Fštvan	14. k.	V Pěřicích u Týna	
	5. Terezie Fštvan	23. k.	V Štěpánově.	
	6. Veronika Fštvan	7. k.	V Vážanech	
	7. František Fštvan	5. k.		
<u>VII. rodina.</u>				
	1. Magdalena Fštvan	78. k.		
	Děti:			
	2. Rosalía Fštvan	57. k.		
	3. Marie Fštvan	33. k.		
	4.			
	5.			
	6.			
	7. Anna Fštvan	50. k.		
	8. František Fštvan	31. k.	V Štěpánově	
				Tato má 3 děti jména na nejsem po věku, ma.

Obr. 5/2: Okrouhlá v r. 1875: Seznam cikánů do obce Okrouhlé příslušících (B)

Příjmení a rodné jméno	Jméno a příjmení	Stáří	Město narození	Místo, kde se narodil	Poznámky
III. rodina					
	1. Karolomej Vanhel	45	R.	Ve Větronicích u Larkova	
	Její sestra:				
	2. Marie Vanhel	48	R.	V Barotíně.	
	Její děti:				
	3. Petruse Vanhel	23	R.		
	4. Viktoria Vanhel	4	R.		
	5. Marie Vanhel	20	R.		
	6. Pavel Vanhel	17	R.	na Oborě	
IX. rodina					
	1. Viktoria Vanhel	50	R.	V Maloměřicích u Brna	Tato má ještě více dětí,
	Děti:				
	2. Valentin Jitvan	26	R.	V Hlohovicích u Prostějova.	ale jména jsou nepovědomá.
Mnozí cikáni jsou ještě ve světě po nás, kteří nám vůbec neznámi jsou.					
V Okrouhlé, dne 24. prosince 1875.					
představ. obce:					
Kliment Lomský Nemyslav Anot. Příkrýl radní					
					

Obr. 5/3: Okrouhlá v r. 1875: Seznam cikánů do obce Okrouhlé příslušících (C)

Obecní úřad města Svitávky
úřadu městyse

Obecní úřad obce Bořitova žádá obecní úřad městyse Svitávky
za oddělení cikánských příslušníků a sice: Frant. Jstvanové
a starý Jstvanové jež byly okr. pol. správou obce dřívejší přiděny.
Proti tomu možno do 14 dnů podat odvolání k okr. pol. správě
v Bystřici. V případě, že by jmenováni obec ve stonovené lhůtě
jmenování neodvolala tudíž jmenování má být obce Svitávky
komitě dopraveny. Obec Bořitov má sama sebou jediným
cikánských příslušníků jež ji byla neproven okr. pol. správou
přikázána, tudíž není ji snad možno starati se ještě o
příslušníky židů obce. Rozhodnutím ob. zastupitelstva ze
dne 10 ledna 1924. bylo usneseno by jmenování byly z obce
za starostou k tomu vyhostěny. Z nařízení okr. pol. správy
ze dne 2 února by obec jmenování obdržela postou zastavitelkou od
obce Svitávky. Více židů obce Bořitov od obce Svitávky obnos
40 Kč za dopravu jich proveden komitě dne 13 února 1924. což odřevňuje
nastělování. Při dopravě jich technickou asistencí dne 11 února bylo
nám přiděleno státnou po roamluě ji samou sp. starostou
bychem jmenování ve státní obce Svitávky uvedli ověak
při dopravě nám byly vráceny židů obce nepopřítelné vylohy včasy.
Tudíž obce Svitávky by jmenování si odbrala jinak
bychem byli nuceni proti takovému jednání se obrátit židů
by obce Svitávky ještě další vylohy nastaly.

V Bořitově dne 16 února 1924.

Frant. Jstvan
Starosta

Obr. č. 9: Dopis z Bořitova do Svitávky, 1924.

| Zdroj: SOKA Blansko, B 134 - AO Svitávka, i. č. 89, K9, „Akta o příslušnosti cikánské rodiny Ištvanů 1921–1933“, fol. 27

Četnická stanice Černá Hora, okr. Boskovice. Černá Hora, 26. listopad 1938.

Služební lístek

Při kontrole cikánů Jakuba Ištvan v Bořitově čís. 170 dne 26. 11. 1938
byly nalezeny 2 stočky kanafasu o nichž Ištvan udal, že je koupil v
Lysicích u obchodníka Kubička. Vzorky těchto kanafasů připojuji jakož i
stvrzenky, které prý jim po vyúčtování ceny vydal obchodník Kubiček.
Žádám o přezkoušení u obchodníka Kubička, zda-li údaje cikánů Ištvanov-
vých jsou pravdivé.

Černá Hora, 26. listopad 1938.

Velitel stanice:
František Kubiček

Četnická stanice - Lysice.

Velitelství četnické stanice.
Došlo v Lysicích dne 29. LIST. 1938.
Čís. jedn. 2954/38. příl.

Lysice, 29. listopad 1938.

Četnická stanice
Černá Hora.

Sděluji, že údaje cikánů Ištvanových z Bořitova čp. 170 ve spise
uvedené, jak bylo u obchodníka strážným zbožím - Františka Kubička v
Lysicích čp. 99 zjištěno, se zakládají na pravdě.
František Kubiček vydal cikánům Ištvanovým stvrzenky a vyúčtování,
které jsou při spise přiloženy.

Velitel stanice:
František Kubiček

30. 11. 38.

Obr. č. 12: Služební lístek zasílaný mezi ČS Černá Hora a ČS Lysice, listopad 1938.

| Zdroj: SOKA Blansko, E 15 - ČS Černá Hora, inv. č. 81, K-16, fol. 5.

Obr. č. 13: Manželé Aloisie a Jakub Ištvanovi žijící v Bořitově mezi lety 1923–1943³

Obr. č. 14: Dcera Anna zvaná Danka, asi 1940⁴

Obr. č. 15: Dcera Aloisie (Lolinka), 40. léta

Obr. č. 16: Syn František (*1928), asi 1939–43⁵

³ Fotografie 11 a 13 pochází z rodinného archivu (NB a MB).

⁴ Fotografie je uložena v SOKA Blansko, E 15 – ČS Černá Hora, i. č. 74, K 12, fol. 6.

⁵ Foto: autor neznámý, ze sbírky muzea romské kultury, Brno, MRK_F 135/1993/002.

PROTEKTORATSKRIMINALPOLIZEI
- KRIMINALDIREKTION PRAG -

PRAG I, den 2. 10. 1942.
Bartholomäusgasse 4, 6, 10, Fernruf 269-41-47, 244-00.

Tgb.-Nr. KI/4b-3086/42

Bitte in der Antwort vorstehendes Geschäftszeichen und Datum anzugeben.

An den

Gendarmerieposten

in Schwarzenberg,
Bez. Blanz.

Betrifft: Richter Johann und Familienmitglieder, Einlieferung in das Anhaltelager Lety.

Vorgang: ohne.

Johann Richter, geb. am 27. 10. 1915 und Antonie Richter, geb. am 28. 5. 1917, sind am 21. 9. 1942 ins Anhaltelager in Lety eingeliefert worden.

Ihre Kinder, und zwar: Karoline, geb. am 7. 11. 1936, Franz, geb. am 10. 10. 1938 und Johann, geb. am 18. 9. 1940, sind beim Jakob Ištvan in Borstendorf Nr. 170, Bez. Blanz.

Wird sich Jakob Ištvan nicht einwandfrei benehmen, oder die Erziehung der Kinder vernachlässigen, ist davon die Meldung zu erstatten.

I. A.

Kučera

*Gelassen:
Gen. Jand. Jelinek*

GENDARMERIEPOSTEN.

Eing. in Schwarzenberg 7. 10. 1942.
Esh. Nr. 2100/42 Blg.

*aa. Linauskij
Gen. Chodaschew*

2100/42

Obr. č. 17: Dopis Protektorátní kriminální policie zaslaný na ČS Černá Hora, říjen 1942

Dopis dokládá, že Kriminální policie sleduje rodinu Jakuba Ištvana, v níž tou dobou žijí tři malé děti – vnoučata Aloisie Ištvanové: Karolína, František a Jan. Rodiče těchto dětí byli tou dobou internováni v tzv. „Cikánském táboře“ Lety u Písku. | Uloženo v: SOkA Blansko, E15 – ČS Černá Hora, K11, inv. č. 48, fol. 356.

Der Polizeipräsident zu Prag
47. Polizeirevier-Meldestelle

Prag, den 23. IV. 1945

An die
Abteilung II-3 HMA

Betrifft: Anmeldung ohne Personalausweis.

Die nachstehend angeführte Person hat sich unter Angabe der weiter angegebenen Daten am ... zum Aufenthalte in Prag XIV. Michl ... Nothbau 359, Moorgraben gemeldet, ohne die eigene Wesensgleichheit (Identität) durch einen amtlichen Lichtbildausweis nachweisen zu können.

Name: Ištvanová Vorname: Aloisia Jude? nein
 Geburtsdaten: 10.12.1893 Geburtsort: Makarow Bez. Strakonitz
 Staatsangehörigkeit: Protektorat Beruf: Arbeiterin
 Bisherige Wohnung: Grasslitz-Arbeitslager
 Was gibt sie an: Sie musste gleichzeitig ohne alle Dokumenten Grasslitz verlassen.

Der erste Meldeschreiber
der 47. Polizeirevier-Meldestelle.
Fern, ...

Druckerei des Protektorates Böhmen u. Mähren in Prag — 217-44.

Obr. č. 18: Aloisie Ištvanová se se svou dcerou hlásila dne 23. 4. 1945 v Praze

Doklad o příchodu Aloisie Ištvanové (nar. 1893) do Prahy po útěku z Kraslic (pobočného tábora KT Flossenbürg), odkud musela odejít bez jakéhokoliv osobního dokladu. Dokument uložen v NA ČR Praha, PŘ 1941–1951, kart. 4192, sign. U 107/2 (nefol.).

Der Polizeipräsident zu Prag
Abt. II/3/HMA

Prag am 5. April 1945

An die
Abt. II/1a

zur weiteren Veranlassung.

I. a. *W. K...*
Polizeirat.

Abt. V:
Zur Bestrafung.
Abt. II/2. 4.5.1945.

Ulož
eiz. odd. 4. VII. 1945

W. W. ...

DER POLIZEIPRÄSIDENT ZU PRAG,
ABT. II/1A

Bege: 20. IV. 1945
Ab: 5145

VYŘIZEN

I
107
2
ny

Na rubu stejného dokumentu je ještě německy psaný pokyn „k dalšímu prošetření“, aby ještě 4. 5. 1945 o několik dní později úřad kdosi dopsal „Zur Bestrafung“ a patrně až 4. 7. 1945 šetření bylo případné stíhání uzavřeno razítkem „Vyřízeno – uložit“.

Svitávka

číslo 216

Rodný a křestní list.

Biskupství *Brno*
 Děkanství: *Bořkovic*
 Fara *Svitávka*

Okresní hejtmanský úřad zdejší matriky narozených a pokřtěných tom V. pag. 83 se tímto úředně dokazuje, že léta Páně:

tisíců *18* stého *84* (1884) dne *6 května 1884* zde ve *poli u Svitávky*
 domě číslo _____ narozen a dne *6 května 1884* od *p. J. J. Šteplárta, faráře* dle římsko-katolického obřadu pokřtěn byl:

Jméno křtěncovo	Náboženství	Manželský, nemanželský, syn neb dcera	Otec: jeho křestné a rodné jméno, stav, bydliště a náboženství, pak jeho otec křestné a rodné jméno, stav a bydliště, a jeho matky jméno a příjmení	Matka: její křestné jméno, náboženství a zdalíž vdaná jest či svobodná neb vdova, pak jejího otec křestné a rodné jméno, stav a bydliště, a její matky jméno a příjmení	Kmotrů jméno, stav a bydliště	Bábou byla
<i>Jana</i>	<i>Katolická</i>	<i>Manželský, syn</i>		<i>Veruše, dcera Jana Jitřvany, cítkana a jeho manželky Marie Šteplár cítkanky. z Cihelnic.</i>	<i>Jan Šteplár, cítkar, Barbora Jitřvanova cítkanka</i>	<i>Veruška Kajšova z Svitávky</i>

Důkazem toho budiž můj vlastnoruční podpis a pečeť úřední.

Dáno ve *Svitávce* dne *19. května 1920*

V. J. Šteplár, farář.

Občanská tiskárna v Brně.

Obr. č. 19: Rodný list Jana Ištvana, nar. 1884 ve Svitávce

Do RL vydaného svitávským farářem v r. 1920 bylo evidentně dodatečně doplněno v kolonce matka – a to v rozporu se zápisem do matriky – „z Okrouhlé“ | Uloženo v SOKA Blansko, B 134 - AO Svitávka, i. č. 89, K9, fol. 27

Obr. č. 20: Mapa s označením údajného místa narození Jana Ištvana.

|Zdroj: mapy.cz

Okresní úřad v Boskovicích. V Boskovicích, dne 27./2.1933.

Čís.4665/33

Výměr.

O b e c n í r a d ě

ve S v i t á v c e.

Výměrem z 4./7.1924 č.85574/VI zrušila zemská polit. správa v Brně výměr okresní politické správy v Boskovicích z 28./5. 1924 čís.16558 ve věci vypovězení Františky Ištvanové manželky Jana Ištváha a Karly Ištvanové nemanž. dcery Františky Ištvanové obcí Bořitovem a uložila okresní politické správě aby v domovské příslušnosti Jana Ištváha naroz. 14./5.1884 na poli u Svitávky formálně rozhodla.

Po provedeném šetření rozhoduje okresní úřad v Boskovicích, že jmenovaný Jan Ištván, cikán, jest příslušný domovským právem do obce Svitávky, do níž byl výměrem okresní pol. správy v Boskovicích z 30./9.1921 č. 21.598, jakožto bezdomovec přikázán. V domovské příslušnosti následuje jej jeho manželka Františka nar. 6./6.1883 v Brně.

Odůvodnění:

Okresní úřad nemá důvodu pozměňovati výměr z 30./9. 1921 čís. 21598 o přikázání jmenovaného domovským právem obci Svitávce. Šetřením, jež sevedlo od roku 1924 až do poslední doby, nebyla prokázána tvrzení obecní rady ve Svitávce o odvolání z 10./6. 1924 č. 924, jež proti přikázání jmenovaného namítla.

Zejména nebylo prokázáno, že by nebyl jmenovaný totožný s Janem Ištvanem za něhož se vydává. Tuto okolnost potvrdilo ústředí četnické pátrací stanice v Praze pod č. j. 7517 z r. 1928.

Tvrzení, že jmenovaný byl odveden za obec Okrouhlou jest bezvýznamné, jelikož o přikázání jmenovaného bylo dříve rozhodnuto než tato námítka byla vznesena.

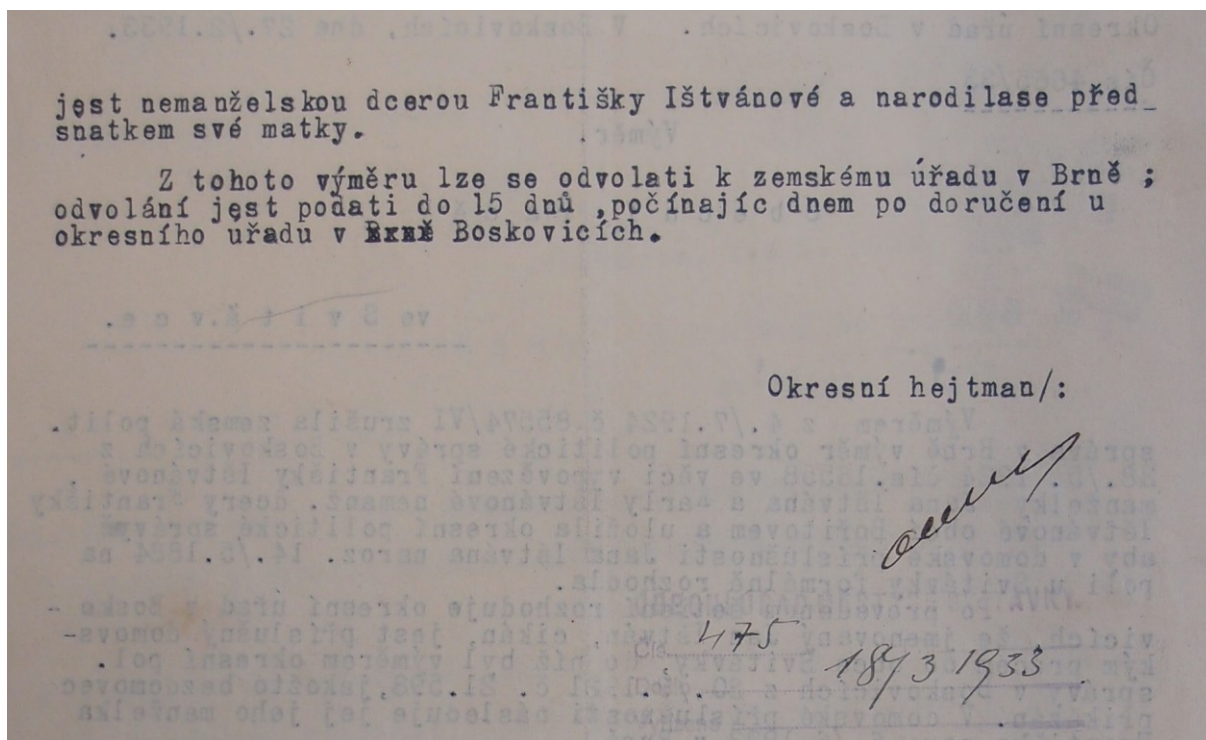
Námítka § 18 domovského zákona, že přikázání jmenovaného jest jen prozatímní pokud nebude prokázána jeho skutečná domovská příslušnost, jest sice správná, avšak jest potud bezúčinná, vzhledem k tomu, že ani obcí Svitávku ani šetřením u zdejšího úřadu nebyla skutečně dom. příslušnost jmenovaného prokázána.

Jmenovaného následuje v jeho domovské příslušnosti jeho manželka Františka, jež s jmenovaným byla oddána 3./2. 1913 v Mladošovicích. Tvrzení obecní rady ve Svitávce, že manželka nežije s jmenovaným ve společné domácnosti nebylo prokázáno. Šetřením bylo zjištěno, že Františka Ištvanová žila s jmenovaným ve společné domácnosti po 20 let a v roce 1923 pouze 2 měsíce žil v Nýrově s nějakou ženou.

Ostatní okolnosti uvedené v cit. odvolání obecní rady ve Svitávce jsou pro posouzení daného případu bezvýznamné. Dcera jmenovaného Karla nesleduje jej v domovské příslušnosti, jelikož

Obr. č. 21: Výměr Okresního úřadu v Boskovicích z r. 1933 (A)

Výměr představuje přikázání Františky Ištvanové domovským právem obci Svitávce, které není platné pro její dceru Karlu Ištvanovou, neb se narodila před sňatkem její matky s Janem Ištvanem. / Uloženo v: SOKA Blansko, B 134 - AO Svitávka, i. č. 89, K9, „Akta o příslušnosti cikánské rodiny Ištvanů 1921–1933“, fol. 17.

2. část obr. č. 21.

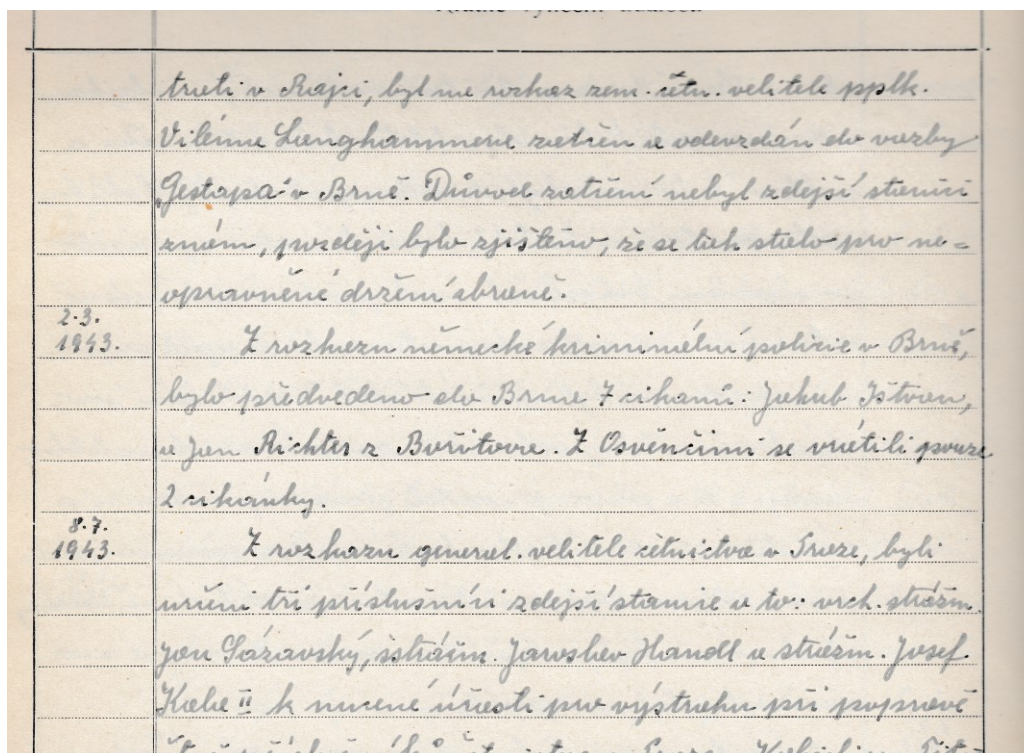
Vojtěch Ištvan * 1891 Olomouc

Obr. č. 22:

Obr. č. 23: Marie Ištvanová * 1900 Mladošovice

Obě fotografie: Brno, 40. léta. Uloženy u žádostí o občanské legitimace. | MZA Brno, B 26 Policejní ředitelství Brno, karton 3372, fol. 16-25.

Obr. č. 24: Záznam v Památníku ČS Černá Hora vztahující se k 2. březnu 1943

Jediné svědectví a vzpomínka na sedm romských obyvatel odvěčených v březnu 1943 z Bořitova, transportovaných do KT, z nichž pět bylo zavražděno. Žádná pamětní deska v jejich domovské obci tyto oběti dosud nepřipomíná. Jména uvedená v zápise jsou zavádějící: kromě Jakuba a jeho manželky Aloisie bylo z Bořitova toho dne odvěčeno 5 dětí: Aloisie (*1926) a František (*1928) Ištvanovi a tři děti Jana Richtra a Antonie roz. Ištvanové, šestiletá Karolína, čtyřletý František a dvouletý Jan.

| Zdroj: SOKA Blansko, E 15 – ČS Černá Hora, i. č. 1 – Památník, fol. 43.

Zig-Tsch.
Konzentrationslager ZL.Bi:1038 Art der Haft: Gef.-Nr.: 74520 ✓

Name und Vorname: Ištván František ✓
geb.: 6.10.28 zu: Bořitov, Bez Baskowitz, Prot. B. v. M.
Wohnort: Bořitov, p. Černá Hora, Nr. 170, Mähren.
Beruf: Schüler Rel.: n.-n.
Staatsangehörigkeit: Prot. B. v. M. Stand: ledig
Name der Eltern: Vater: Osk. Janub J., geb. 6. J. 1944 in Z. L. Birkowitz
Mutter: Alena J., geb. Růžičková Rasse:
Wohnort: Frauenlager Ravensbrücken
Name der Ehefrau: Ø Rasse:
Wohnort: Ø
Kinder: Ø Alleiniger Ernährer der Familie oder der Eltern:
Vorbildung: Volksschule (5 J.), Bürgerschule (3 1/2 J.)
Militärdienstzeit: Ø von - bis
Kriegsdienstzeit: Ø von - bis
Größe: 153 cm Gestalt: kräftig Gesicht: oval Augen: akobraun
Nase: ger Mund: ger Ohren: abnehm Zähne: 1 fehlt
Haare: schwarz Sprache: tschechisch oder deutsch
Ansteckende Krankheit oder Gebrechen: Ø
Besondere Kennzeichen: Ø
Rentenempfänger:
Verhaftet am: 22. 2. 48 wo: Bořitov
1. Mal eingeliefert: 5. 3. 48 ZL. Birk. 2. Mal eingeliefert: 3. 8. 44 **3. 8. 44** BÜ.
Einweisende Dienststelle: **KL Auschwitz**
Grund:
Parteizugehörigkeit: von - bis
Welche Funktionen:
Mitglied v. Unterorganisationen:
Kriminelle Vorstrafen: Ø
Politische Vorstrafen: Ø **26. 9. 44** **KL. Auschwitz**
7007
Ich bin darauf hingewiesen worden, dass meine Bestrafung wegen intellektueller Urkundenfälschung erfolgt, wenn sich die obigen Angaben als falsch erweisen sollten.
v. g. u. **Der Lagerkommandant**
František Ištván
KL/42/4.43 500.000

Obř. ř. 25: Podpis Františka Ištvána (*1928-1944) na evidenční kartě z Buchenwaldu

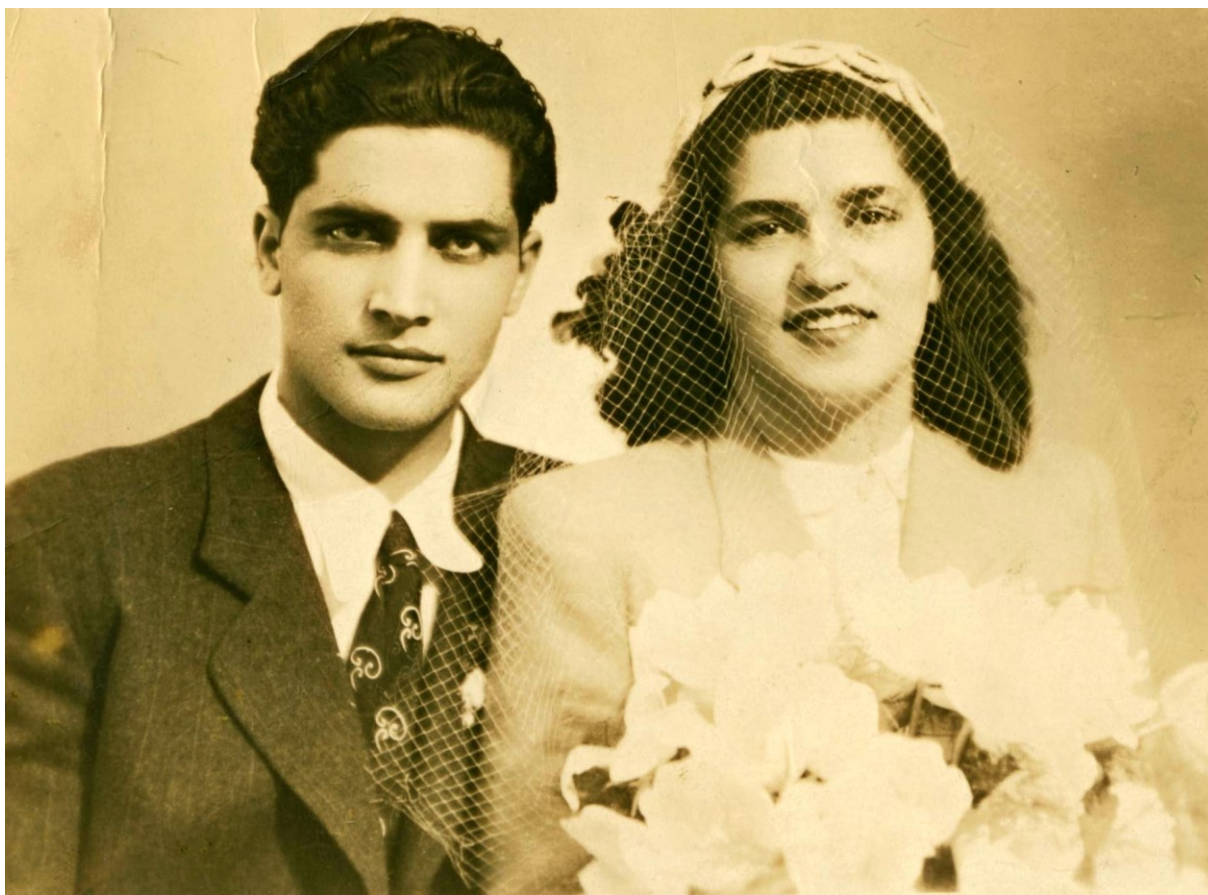
Je možné, že je částečně vyplněna jeho rukou. Patrně poslední záznam o jeho životě a posledním transportu: dne 26. září 1944 měl odjet do KT Auschwitz v transportu mladých, práceneschopných hochů. Zdroj: <https://arolsen-archives.org/en/search-explore/>

Obr. č. 26: Karolína (v rodině zvaná Lenka) se svou druhou dcerou (MB), 1945

| Z rodinného archivu (NB a MB)

Tato dcera (MB) jako první v rodině dosáhla vysokoškolského vzdělání a stala se profesorkou na gymnáziu (viz dvojrozhovor Viková 2016)

Obr. č. 27: Svatba Jaroslava Ištvana a Marie roz. Růžičkové, 1950

| Z rodinného archivu (NB a MB)

Přílohy k případové studii rodiny Adolfa Ištvan (Vosoudov)

Obr. č. 28: Jan Ištvan (13. 9. 1886 – 8/1917)

Obr. č. 29: Josef Malík (30. 7. 1893 – 14. 11. 1914)

Oba medailony jsou v Knínici na pomínku obětem 1. svět. války | Archiv obce Knínice⁶

1. Příjmení Casato	Ištvan	Křest. jméno Nome	Adolf	Číslo	5073
2. Den, měsíc, rok, místo narození	6. list. 1880	Zihlava	Jméno otce + Adolf Nome del padre	matky + Terzie della madre	
3. Domovská obec Comune di orig. della famiglia	Knínice	Politický okres Circolo (regione)	Dánské (Morava)		
4. Adresa posledního pobytu doma (rodičů příbuzných) Indirizzo dell' ultimo soggiorno della famiglia		Nový Bychov	Marie Ištvanová		
5. Jak dlouho sloužil v rak. vojsku	6. r. 10. měs.	v jaké hodnosti	pěšák	druh zbraně	zeměbrana
6. » » v jiném vojsku (kterém)		v jaké hodnosti		druh zbraně	81. p. ze.
7. Byl-li raněn, kde, druh zranění	2krát	nejprve do nohy, podruhé do slabiny			
8. Zaměstnání doma	obchodník	Školní vzletání	obce škola	zvláštní schopnosti	jezdí na koni
9. Ženat či svobodn	ženat	Děti počet, věk	3, 11roků, 8let, 2 leta		
10. Osoby naň odkázané (adresa)	řena a děti		747202		
11. Kdy a kde zajat	Selo 19. srpna 1917	Poslední pobyt a zaměstnání v zajetí	Paolula		
12. Kdy předstoupil před odvodní výbor	18. 4. 1918	výrok výboru	přijet		
13. Kdy zařazen do českoslov. vojska Quando incorporato all' esercito czecho-slovacco	15. 11. 18	Číslo pluku N. del regg.	38 53	roty compagnia	8. Moza grado

12/4. 1918, 6. b. 1
velit. I. napom

Obr. č. 30: Legionářská karta A. Ištvan

| Uložena ve VÚA-VHA Praha, fond KLEG

⁶ Využito s laskavým svolením starost obce Knínice.

SLIB.

GIURAMENTO.

Já nížepsaný - Io sottoscritto

Istvan Adolfo

vojín, nar. 7 listopadu 1880

soldato, nato 7. Ottobre 1880

Jihlava

Jihlava

zavazují se slavnostně, že sloužiti budu čestně a věrně jako voják československého národního vojska Československému Národu zastoupenému nyní Československou Národní Radou a slíbují, že čestně a věrně plniti budu všechny povinnosti, jež plynou z tohoto závazku, jmenovitě, že bezpodmínečně budu poslušen všech rozkazů svých vojenských velitelů.

giuro solennemente di servire in modo onorevole e fedele come militare dell'Esercito Nazionale Czecho-Slovacco per il popolo Czecho-Slovacco, rappresentato attualmente dal Consiglio Nazionale dei Paesi Czecho-Slovacchi.

Mi impegno di adempiere a tutti i doveri che derivano da questo giuramento e in modo particolare di obbedire a tutti gli ordini dei miei comandanti.

Podpis - Firma

Istvan Adolfo

Potvrzení.

Vidimazione.

Já nížepsaný komisař Československé Národní Rady potvrzují pravost podpisu vojáka

Io sottoscritto Commissario del Consiglio Nazionale dei Paesi Czecho-Slovacchi dichiaro autentica la firma del militare

vojína

Adolfa Istvana

soldato

Istvan Adolfo

Dne - Addì

11. května 1918.

Podpis - Firma

Antonín Šepšimský

Obr. č. 31: Slavnostní slib legionáře Adolfa Ištvan, 1918
| Uloženo ve VÚA-VHA Praha, fond KLEG, osobní spis A. Ištvan, nar. 1880

99.
 Kancelář Č. Legie
 v Praze.

Dovoluje si Vám tímto oznámiti, že mám v legaci naší ve Štálově ulici pojistky s, na 1000 Kč a stráhou na 500 Kč byl jsem u 33. léci v Čechách od roku 1917 až do přerady, a ony pojistky mám být dány za své služby při legaci, a ony pojistky mají nám být vyplaceny, a jelikož jsem teď neduživý a nemohu pracovat a mám 4. nezaplacené měsíce, do dovoluje se laskavě požádat, zda-li by ony pojistky mě teď mohly být vyplaceny a zároveň prémie v dohledu kde se mám v penězích a ony pojistky hlásiti, nebť teď sráčkám se v české finanční krizi a peníze mi třeba potřebuji tak prémie v laskavě by mě rádi měli, kde se mám v ve hlásiti.

A tímto ne vzpírám
 a děkuji

světlem a bratry
 pozdravem

1057
 14

J-208/11

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY V PRAZE	
Dne: 3 1. VII. 1923	no 36
Od: Kleg	Od: ŠB
1457/11	zpět valka prub. a t. k. evakuace

Adolf Štvoare,
 Vosoulov
 u Budče
 správny.

Obr. č. 32: Žádost o proplacení pojistky, 1923

| Uloženo ve VÚA-VHA Praha, fond KLEG

V Osoudově dne 19.11.1936.

P. T .

Podepsaný bývalý itálský legionář Adolf Ištvan ,t.č.bytem Knínice,okres Dačice,pošta Budeč prosím tamní úřad o následující sdělení.

V roce 1918 obdržel jsem od Itálského krále za vykonané válečné služby dvě životní pojistky,a to číslo 6105 na 500 Lír a číslo 8802 na 1.000 Lír vydané v Římě dne 1.ledna 1918.

Tyto pojistky mají býti splatny asi po 18 letech.

V důsledku toho prosím tamní kancelář čs.legií o sdělení zda uvedené pojistky dostanu vyplaceny,neb co mám podniknouti,abych je dostal vyplatit.

Za prokázanou službu předem děkuji a znamenám

se

Adolf Ištvan,

Knínice,pošta Budeč,
okres Dačice.

Adolf Ištvan.....

823

I. KANCELÁŘ ČS. LEGIÍ	
to dne	30. XI. 1936
číslo:	581146
priloh:	<i>ab</i>

1051
74

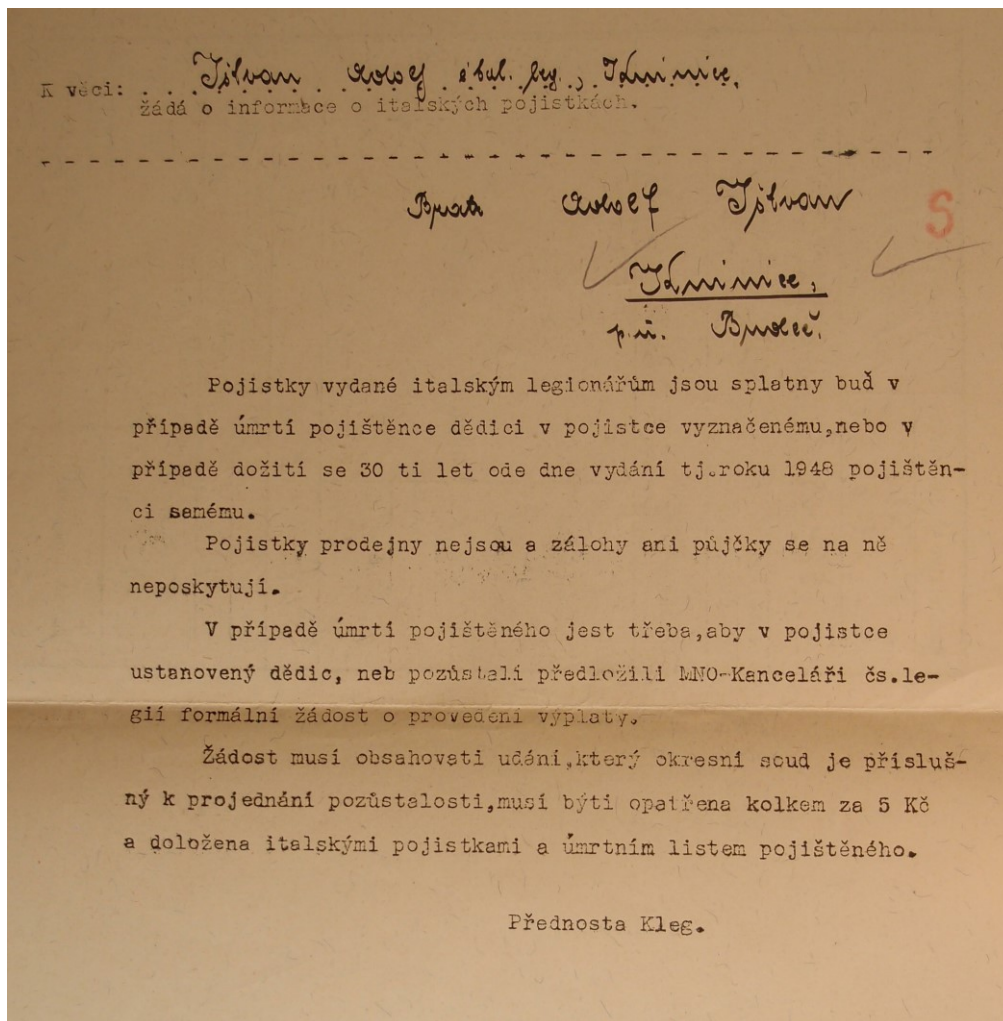
Zůstane ve spise

845742/23

pt

Obr. č. 33: Žádost o proplacení pojistky, 1936

| Uloženo ve VÚA-VHA Praha, fond KLEG

Obr. č. 34: Odpověď na žádost A. Ištvana, 1936
 | Uloženo ve VÚA–VHA Praha, fond KLEG

Obr. č. 35:

Vosoudov asi v r. 1941

Romská osada

| Z knihy C. Nečase *Romové na Moravě a ve Slezsku 1740–1945* (2005b: 76)

Obr. č. 36: Obyvatelé romské osady ve Vosoudově – „výroba papučí“ (nedatováno)

Zdroj: Z textu J. Mareše (1942: 104)

Obr. č. 37: Romská svatba ve Vosoudově, nedatováno

| Zdroj: Z textu J. Mareše (1942: 179)

Obr. č. 38: Obyvatelé romské kolonie ve Vosoudově, 1940

| Zdroj: Z textu J. Mareše (1947)

Obr. č. 39: Deportace romské osady, 1943, Vosoudov

| Foto: autor neznámý, ze sbírky Muzea romské kultury, Brno | Zdroj: MRK_F_70_2004_18

Svoboda, Vinzent

(prisoner number: 33801)

born: 1909-03-25

Obr. č. 40: Vincenc Malík/ Ištvan/ Svoboda (1909–1943)

| Zdroj: <http://auschwitz.org/en/museum/auschwitz-prisoners/>

Obr. č. 41: Vosoudov – pomník za 2. svět. války zavražděným Romům

| Na místě, kde stávala romská osada ve Vosoudově, 2018 | Foto: autorka

Přílohy k případové studii rodiny Josefa Ištvana (Radějov)

Obr. č. 42: Jan Ištván (1886–1917), padlý za 1. svět. války | Zdroj: J. Halíček (2014: 110)

Na dobové fotografii kolorované J. Halíčkem a otištěné v knize *Za téj první vojny: Hrubá Vrbka 1914–1918* (Halíček 1914: 110) je v knize šipkou označen voják, o němž autor uvažoval, že může jít o Jana Ištvána (1886–1917) z Radějova.⁷ Tato domněnka se zdá být pravděpodobnou, neboť voják Jan Ištván padl jako voják ze 3. pěšího pluku, dle záznamu v kartotéce padlých byl naposledy členem 4. polního praporu – v četě strojní pušky.⁸

Obr. č. 43: Jan Ištván během bojů, červen 1916 | Zdroj: J. Halíček (2014: 111)

Na fotografii z 30. června 1916, otištěné v knize *Za téj první vojny: Hrubá Vrbka 1914–1918* by dle autora mužem napravo (jenž je opět označen šipkou) mohl být Jan Ištván z Radějova (Halíček 1914: 111).

⁷ Obr. č. 37 a 38 otištěny s laskavým svolením autora.

⁸ http://vuapraha.cz/sites/default/files/kartoteka_padlych_v_1_sv_valce/I/Ir%20-%20Iz/ipage00102.htm
Obrazové přílohy k disertační práci, FHS UK Praha, Lada Viková 2022

Cikáni

Kronikář města Stávnice Jan Škocel píše ve své knize: „Cikáni v Stávnici, a se cikáni objeli v Stávnici asi v 19. století asi r. 1802. V naší obci se však objeli až v druhé polovině 19. stol. Bylo to rodina čtyř lidí s sebou a těch čtyř, co se usadili ve Stávnici. Tento cikán byl, učen místo k usazení na dolním konci vesnice v břehu od Potoka na protějším o 288 (Mert. Světlík). Tento rod ale po, co se nymřel, a na to se přistěhovali cikáni ze Slovenska a Lobotitzských Křanic. Tento se učilo místo ale navrátil na Kopačky se, slávkou, jak se chovalo, do Stávnice, jád lemi hřístom, kde bylo meroané pastovské. A toanta pamtu si rodina je. Istoma postavila poměně dost slušný domek a otie rodiny provozoval různé kovářské. Spouval zemědělské nářadí, ostřil rovice, dělal kůlky nebo neboršky do dřeva. Tento kovář při práci seděl na zemi a rukou tahal se pákem, která pohybovala s kováním měchem, (nebo tím s dynamem) který foukal do kováního uhlí. Měrování a plání místo obolo chalupy si nový obyvatel upravil a nymřel osovým stromovím, a utvořil si kování seel, a jímto meroí rdijí občané molli i ránídet.

Kovářská dílna cikána Jos Istoma v Stávnici asi do roku 1922

Obr. č. 44: Heslo Cikáni zpracované kronikářem obce Radějov

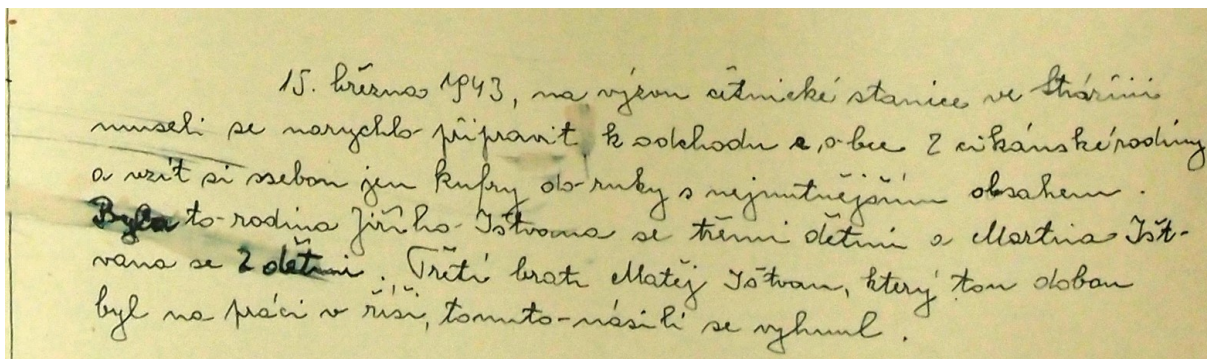
Datováno rokem 1922 | Zdroj: SOKA Hodonín, Pamětní kniha Radějov⁹

⁹ SOKA Hodonín, AO-R, inv. č. 1, s. 183

Obr. č. 45: Domky obývané romskými rodinami, Tvarožná Lhota 1928

Fotografie ukazuje stavby podobné náčrtku z Radějova – na pravé straně domků jsou patrně otevřené kovářské dílny | Zdroj: J. Pajer (2012b: 195)¹⁰

Obr. č. 46: Záznam o odsunu rodiny Ištvanů z Radějova zpracovaný kronikářem obce.

Zapsáno po válce. Kronikář měl správně napsat, že v březnu bylo odvečeno dest osob – nejstarší Eva Ištvanová a synové Jiří s manželkou a třemi dětmi a Josef s manželkou a dvěma dětmi. V květnu dodatečně i syn Martin Ištvan, jehož tři dcery se podařilo spolu s jednou z dcer Josefa zachránit | Zdroj: SOkA Hodonín, Pamětní kniha Radějov¹¹

¹⁰ Fotografie otištěna z knihy *V městě a na venkově. Fotografie ze Strážnice a okolí* s laskavým svolením autora (E-mail 8. 9. 2022 – uložen v archivu autorky).

¹¹ SOkA Hodonín, AO-R, inv. č. 1, s. 332.

Zig AS Tsch

Häftling **Z-4405** Häftlings Nr.: **39853**

Zunamen **Jstvan** Vornamen **Jan** Beruf **Anbeiter**

Geburtstag **7. 8. 19** Geburtsort **Radějov, Kr. Goding / Prot /**

Religion **kath. verh./ledig/verw./geoch/Kinder -** Staatsangehörigkeit **Prot**

Adresse der Angehörigen: **Schwester: Anna**, **Radějov**
Nr. 250, Kr. Goding / Prot /

Letzter Wohnort des Häftlings: **W. o.**

Sozialversicherung: _____

Verhaftet am **15. 3. 43** durch **Kripo/Stapo Brunn KL Auschwitz**

In Schutzhaft seit _____ Im KLBu. seit **17. IV. 44**

Entlassen/überführt am _____ nach _____

Zahl der Vorstrafen _____ Art der Vorstrafen **29.10.44 KL Mittelbau**

_____ Jahre Gefängnis verbüßt _____

_____ Jahre Zuchthaus verbüßt Strafe beendet am _____

Bemerkungen:

Jan Jstvan

I. T. S. FOTO No. 63x... 16217

Obr. č. 47: Vězeňská karta z KT Buchenwald – Jan Ištvan * 1919 v Radějově

Karta obsahuje i jeho vlastnoruční podpis | Zdroj: <https://arolsen-archives.org/en/search-explore/>¹²

¹² Fotografie upravena autorkou: Příjmení jeho sestry Anny, kterou uvedl jako kontaktní blízkou osobu, je z důvodů anonymizace vymazáno autorkou. Tento jeho podpis snad ze 17. 4. 1944 je pravděpodobně posledním zachovaným přímým svědectvím z jeho života. (Z důvodů anonymizace neuvádím celý odkaz.)

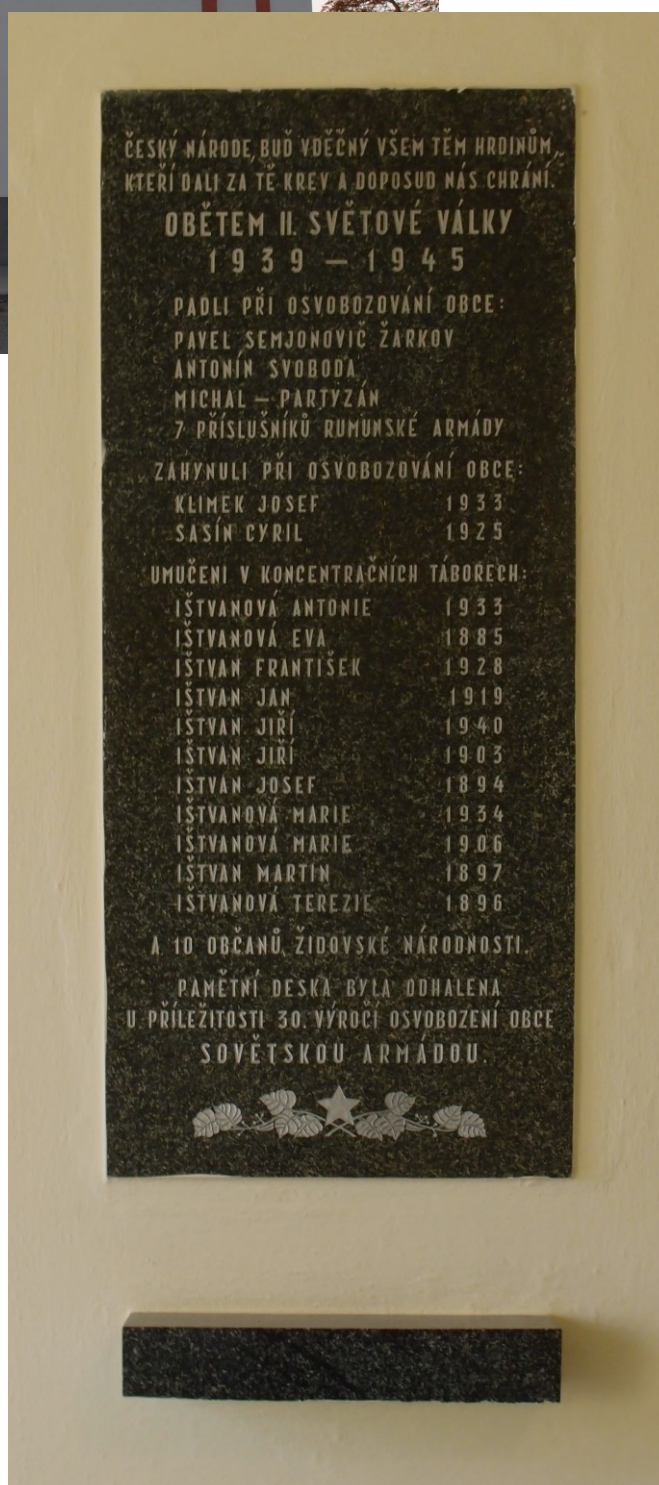
Obr. č. 48:
Budova školy
v Radějově

| Foto: autorka

Obr. č. 49: Pamětní deska umístěná ve vestibulu
radějovské školy

| Foto: autorka

Tato pamětní deska byla v Radějově slavnostně odhalena v r. 1975. Obsahuje sice chybné údaje v datech narození členů rodiny Ištvanů, všechny oběti jsou psané s krátkým a, ač se (pravděpodobně krom nejstarší členky rodiny Evy Ištvanové) psali již počestěle s dlouhým á. Především je však pozoruhodné, že není uveden důvod jejich věznění a jsou všichni uvedeni plným jménem (na rozdíl od obětí židovských).

Obr. č. 50: Jiří Ištván (1902–1943), asi 1942

| Z rodinného archivu (VR a PR)

Obr. č. 51: Lenka Ištvánová, „nejlepší zpěvačka Radějova“

| Z rodinného archivu (VR a PR)

Obr. č. 52: Parta dělníků v Radějově, přelom 30. a 40. let

Dle slov vnučky p. Josefa Ištvana dole zleva sedí: Martin, Jiří a Josef

| Z rodinného archivu (VR a PR)

1.

Kandidátní listina

**Komunistické strany Československa
(sekce Komunistické internacionály pro
volbu obecního zastupitelstva v Radějově**

1. Hellsek Josef, tesař pom.	Radějov	čp.	114
2. Hazura Josef, rolník	Radějov	čp.	141
3. Jurnykl Jan, dělník	"	"	236
4. Kašpar Josef, dělník	"	"	71
5. Gazda Petr, dělník	"	"	206
6. Sýkora František, dělník	"	"	246
7. Ištvan Jiří, dělník	"	"	3
8. Klímek František, dělník	"	"	114

3.

Kandidátní listina

**čsl. strany lidové (odbočka maloročníků
a domkařů) pro volbu obecního zastu-
pitelstva v Radějově.**

1. Tomáš Kotek, maloročník	Radějov	čp.	27
2. Jan Martinek, maloročník	"	"	137
3. Václav Salčák, domkař	"	"	106
4. František Salčák, maloročník	"	"	58
5. Josef Brantal, domkař	"	"	146
6. Josef Šárník, dělník	"	"	32

4.

Kandidátní listina

**Republikánské strany zemědělského
a maloročnického lidu, Domoviny,
domkařů a maloročníků**

1. Světlík Tomáš, rolník v Radějově	čp.	123
2. Šmach Antonín, rolník	"	242
3. Sasín Jiří, rolník	"	122
4. Hlupík Josef, rolník	"	14
5. Světlík František, rolník	"	29
6. Slavík Josef, rolník	"	226
7. Mlýnek Jan, rolník	"	102
8. Balún Jan, rolník	"	119
9. Šmach, Josef, rolník	"	48
10. Hrabal Martin, rolník	"	60

5.

Kandidátní listina

**Československé strany lidové
v Radějově.**

1. Ťulák Jan, č. 116, maloročník	Radějov
2. Gazda Petr, č. 40, maloročník	"
3. Bajar Cyril, č. 125.	"
4. Plža Jan, číslo 124,	"
5. Šrámek Jan, č. 149 obuvník	"
6. Hříbňák Jan, čís. 15, maloročník	"
7. Brantál Martin, č. 64, rolník	"
8. Baborský František, č. 11, maloročník	"
9. Baborský Cyril č. 50, rolník	"
10. Říha František, č. 9, rolník	"
11. Baborský Cyril č. 148, maloročník	"
12. Hlupík Jan, č. 18, maloročník	"
13. Šmach Tomáš, č. 115, dělník	"

Obr. č. 53: Kandidátní listina pro volby do obecního zastupitelstva, Radějov, 1934

Jako sedmý kandidát strany č. 1 je uveden Jiří Ištvan (zde patrně chybně jako Ištvan) – listina (stejně jako vzpomínky jeho příbuzných) dokládá politickou aktivitu Jiřího Ištvana

| Zdroj: Kniha *Radějov: minulost a současnost obce* (Pajer 2012a: 64)¹³

¹³ Fotografie otištěna s laskavým svolením autora knihy (E-mail 8. 9. 2022 – uložen v archivu autorky).
Obrazové přílohy k disertační práci, FHS UK Praha, Lada Viková 2022

Obr. č. 54: Foto ze svatby asi 1942

Uprostřed stojí Antonie zvaná Tonička (*1933), dcera Josefa Ištvana, vedle ní sedící žena je snad její maminka Terezie (roz. Heráková, *1896, Sobotiště)

Obr. č. 55: Rodina Jury Ištvana, asi 1938

Zleva: „To je Pavel, Marie, Mařenka a Franta“ (Rozhovor s VR a PR, 18. 11. 2018). Válku přežil jen Pavel, který byl na práci v Ostravě. V KT zahynuli Marie (*1936), František (*1926) a jejich matka Marie roz. Kýrová (*1902, Strážnice)| Obě foto: z rodinného archivu (PR)

Obr. č. 56 : Lenka Ištvanová, v té době nejlepší zpěvačka Radějova, s kamarádkami

Asi rok před transporty romských obyvatel z Radějova. Lanka Ištvanová sedí na zábradlí vpravo.

| Ze sběru fotografií Kláry Brožovičové

Zig
 AS Häftling Z-4405 Häftlings Nr.: 39853
 Tsch Zunamen Istvan Vornamen Jan Beruf Arbeiter
 Geburtstag 7. 8. 19 Geburtsort Radějov, Kr. Goding / Prot /
 Religion kath. verh./ledig/verw./geoch/Kinder - Staatsangehörigkeit Prot
 Adresse der Angehörigen: Schwester: Anna Radějov
Nr. 250, Kr. Goding / Prot /
 Letzter Wohnort des Häftlings: W. o.
 Sozialversicherung: _____
 Verhaftet am 15. 3. 43 durch Kripo/Stapo Brünn KL Auschwitz
 In Schutzhaft seit _____ Im KLBu. seit 17. IV. 44
 Entlassen/überführt am _____ nach _____
 Zahl der Vorstrafen _____ Art der Vorstrafen 29.10.44 KL Mittelbau
 _____ Jahre Gefängnis verbüßt _____
 _____ Jahre Zuchthaus verbüßt Strafe beendet am _____
 Bemerkungen:
Istvan Jano
 I. T. S. FOTO No. 63x... 16217

Obr. č. 57: Karta vězně v Buchenwaldu s odpisem Jana Ištvana (*1919)

Karta je upravena: je na ní vyretušované příjmení jeho sestry Anny roz. Ištvanové, jíž se podařilo z transportu uniknout. | Zdroj: <https://arolsen-archives.org/en/search-explore/>

Obr. č. 58: Pracovní kolektiv z „oplatkárny u Grošů“ (firma Aloise Groše)

Na horním schodu vpravo stojí Alžběta Ištvánová (zvaná Bětka), dole na schodech v saku sedí Anastázie Lukášová (zvaná Stázi) její nevlastní sestra, obě z rodiny Martina Ištvána. Patrně krátce po válce | Ze sběru fotografií Kláry Brožovičové

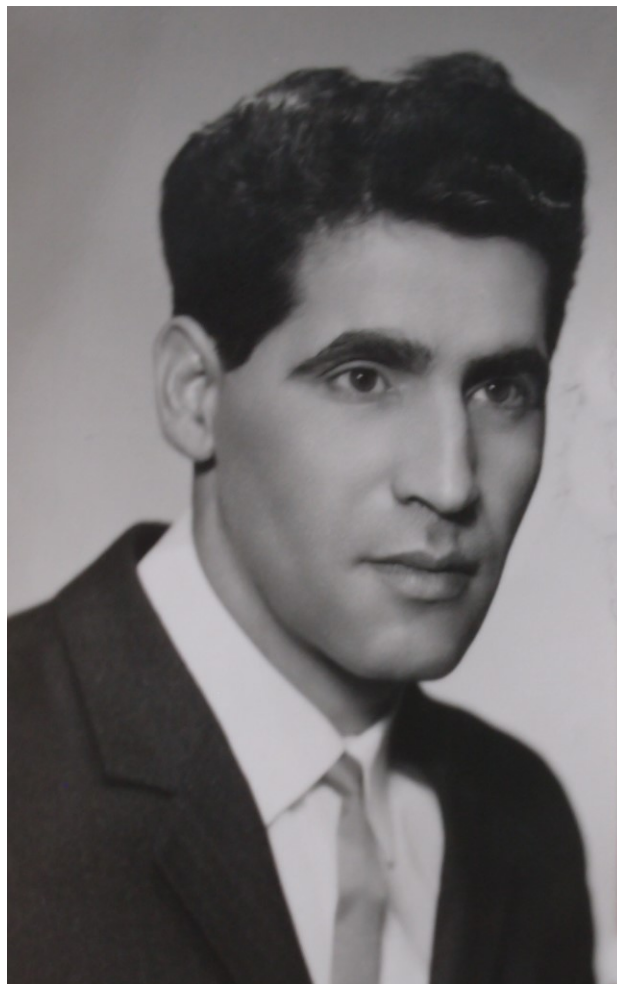
Obr. č. 59: V balírně oplatek firmy Algo

Informantky VR i PR se shodly, že na snímku vpravo čelem k fotografujícímu sedí u stolu Lenka Ištvánová, která se v této dílně stala později i mistrovou | Zdroj: Pajer (2012b:66)¹⁴

¹⁴ Fotografie otištěna s laskavým svolením autora knihy (E-mail 8. 9. 2022 – uložen v archivu autorky).
Obrazové přílohy k disertační práci, FHS UK Praha, Lada Viková 2022

Obr. č. 60: Pavel Ištvan, 50. léta

| Z rodinného archivu (PR)

**Obr. č. 61: Marie Ištvanová,
dcera Martina Ištvana (vpravo)
s kamarádkou**

Radějov, přelom 30. a 40. let 20.
století | Ze sběru fotografií Kláry
Brožovičové

Potwierdzając odbiór listu z dnia 26.02.1996 r.
w sprawie wystawienia zaświadczenia stwierdzającego pobyt w byłym
obozie koncentracyjnym Oświęcim-Brzezinka (KL Auschwitz-Birkenau),
Państwowe Muzeum w Oświęcimiu stwierdza, że w częściowo zachowa-
nych aktach dotyczących więźniów byłego obozu — nazwisko:

Martin ISTIVAN ur. 5.03.1897 r.
nie figuruje.

Muzeum wyjaśnia, że podczas ewakuacji KL Auschwitz w styczniu
1945 r. władze SS obozu zniszczyły prawie wszystkie ważniejsze akta,
w tym także akta personalne więźniów.

W dalszych poszukiwaniach należy zwrócić się na niżej podany adres:

Internationaler Suchdienst
Grosse Allee 5 — 9
D-34444 ~~D-3548~~ AROLSEN
DEUTSCHLAND

Odpověď ze Státního muzea Auschwitz-Birkenau, 14.3.1996, č. j. IV-8520/585/1810/96

Hodonín 26. července 2001

Transport Romů

Sdělujeme Vám, že jsme v kronice našli pouze zápis k 15.3.1943. Žádný další zápis týkající se transportu Romů z Radějova se v obecní kronice ani v jiných fondech uložených v našem archivu nenachází. I ze sousední Strážnice byly Romové posláni do transportu 16.3.1943, proto je málo pravděpodobné, že by tak brzy proběhl další odsun. V případě, že máte Vámi získané datum ověřené, pokuste se s námi ještě jednou spojit.

Odpověď ze SOKA Hodonín, č. j. 163/2001

Diese Überprüfung hat folgendes ergeben:

Prověrka prokázala, že:

wurde am 19. Mai 1943 in das Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau
eingeliefert, Häftlingsnummer Z 7616; ist am 9. Juli 1943 im Kon-
zentrationslager Auschwitz verstorben. -/-

Odpověď z Mezinárodní pátrací služby, Arolsen 23. 5. 1996, značka T/D – 1 664 261

Obr. č. 62: Výřezy dokumentů zpochybňujících vzpomínky a odpověď z Arolsensu

„To bylo hrozný, žádný z těch archivů mi nic nepotvrdil. Jako by chtěli říct, že jsme si to vymysleli. Při tom ona [VR] si to pamatovala! Vždyť to zažila! Až pak z toho Německa nám to potvrdili.“ (PR, ústní sdělení, Terénní deník 20. 1. 2022) | Z rodinného archivu (PR)